

İMLÂNIN DİĞER BİLİM DALLARIYLA İLİŞKİSİ ÜZERİNE TESPİTLER

İlhan GENÇ*

ÖZET

Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları alanlarında yapılan bilimsel çalışmalar günümüzde azımsanmayacak boyutlarda ve zenginliklerde metin neşirlerinin yapılmasına zemin hazırlamıştır. Bütün bu çabaların amacı doğru metni elde etmek ve doğru metinden doğru anlamlandırmalara varabilmektir. Ancak söz konusu metin neşirlerinde bir imlâ birliği sağlanamamış, neredeyse her alanın bile kendi imlâ birliğine gidilememiştir. Geline süreçte “İmlâ” yani yazım hususunda çeşitli tecrübeler elde edilmiştir. Bu makalede imlânın tarihsel süreç içindeki seyri diğer disiplinlerle ilişkisi açısından değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: İmlâ, yazım, çeviriyazı, dil, edebiyat

FIXATIONS ON RELATION OF ORTHOGRAPHY WITH THE OTHER DISCIPLINES

ABSTRACT

Research done in Turkish Language and Literature, history, Arabic, Farsi languages and literature has shown may have an amount of publication of books that are rich in quality and a size. That should be booked down on. The reason for all this research and effort is to find me right publications and find out what may really mean. The publications talked about have not set writing rules and may have not been set to place. In this time being different experiances have been earned in the area of writing rules as in punctuation. In this piece of writing will be looked at disciplinly with the use of me writing rules of that certain period of time.

Key words: Writing rules, punctuation, transcription, language, literature.

---

* Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi.
(ilhan.genc@deu.edu.tr)

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

Edebiyat Bilimi hem “bilimsellik”i hem de “yorumsallık”ı gerekli kılmaktadır. Bilim, bilimsel yöntemle yani deneyle nesnel bilgi üretme işlemidir. Yorum bilim (Hermeneutik) ise doğru ve tutarlı bir anlamayı sağlama sürecidir. Dolayısıyla ilkinde mutlak veya kesin bilgiye ulaşma amaçlanırken, ikincisinde çok anlamlılığı sağlayan edebî metinde en doğru ve tutarlı yorumu elde etme amacı gözetilmiştir. Birisi olmadan öteki olmayacak bir denklemi andıran bu metaforun bilimsel yönünü sağlamada çok önemli işlevi olan “İmlâ” yani yazım hususunda uzun zaman sürecinde çeşitli tecrübeler elde edilmiştir. Bu bakımdan imlâ hususunda iki önemli sorun görülmektedir:

1. Başlangıçta çok büyük problemler yaşanmıştır, çünkü Arap harfli Türk yazısı bin sene devam etmiş, sadece Osmanlı Türklerinin yazı dilinde değil Batı Türklerinin öbür yazı dili olan Âzerî Türkçesinde, ayrıca Doğu ve Kuzey Türklerinin edebî dillerinde de kullanılmıştır. Dolayısıyla muhtelif Türk ülkelerinde on binlerce edebiyat eseri yazılmıştır. Timurtaş’ın tasnifine göre aynı zamanda imlâ dönemleri olan Osmanlı Türkçesi’nin dönemleri şu şekildedir:

I. Tarihi Türkiye Türkçesi (XIII-XX. yüzyıllar)

1. Eski Anadolu Türkçesi (Eski Osmanlıca) (XIII-XV. yüzyıllar)
2. Klâsik Osmanlıca (Osmanlı Türkçesi) (XVI-XIX. yüzyıllar)
3. Yeni Osmanlıca (XIX-XX. yüzyıllar)

II. Modern Türkiye Türkçesi (XX.yüzyıl)

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinin imlâsı, daha sonra ortaya çıkan, uzun asırlar devam eden klâsikleşen imlâyâ göre bir hayli farklıdır. Bu değişiklik Arapça ve Farsça kelimeler için değil, Türkçe kelimeler için söz konusudur. Arapça ve Farsça asıllı kelimelerde hemen hemen hiçbir değişiklik olmamıştır. Türkçe kelimelerde ise, hiçbir devirde istikrarlı bir durum görülmemektedir. Karışıklık ve değişik şekillerin bulunuşu, Eski Anadolu Türkçesi devresinde daha çoktur.

Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde, Türkçe kelimelerin imlâsı bakımından en dikkati çeken nokta vokallerin imlâ harfleriyle değil, genellikle hareketlerle gösterilmesidir. Bazen hareke işaretleri de

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

konmamakta, o zaman vokallerin hiç yazılmaması gibi bir durum ortaya çıkmaktadır. Kelime başında ve ortasında olduğu gibi sonunda da vokaller, bilhassa eklerin sonunda bulunanlar, gösterilmemektedir. Bunda da Arapça imlâ mantığı, yani kısa vokaller için harfler değil, hareke işaretlerinin kullanılması anlayışı, Türkçe'ye tesir etmiştir. Yalnız, vokaller her zaman hareke ile gösterilmediği bazen imlâ harfleriyle yazıldığı için, belirli bir kuralın varlığı tespit edilememektedir. Her müstensih kendine göre bir yol tutturmuştur. Bazen aynı sayfa içinde, aynı kelimenin değişik şekillerde yazıldığı görülmektedir.

Manzum metinlerde Türkçe kelimelerde geçen vokallerin yazılıp yazılmaması hususunda ortaya çıkan karışıklık ve değişik şekildeki yazılış, biraz da Aruz vezninden dolayı yapılan imalelerden ileri gelmiştir. Vezne uydurmak için heceyi uzatmak gerektiği yerlerde (imale), hece içinde geçen vokali göstermek üzere imlâ harfleri kullanılmış, imâlâ bulunmayan yerlerde ise, hareke işareti ile yetinilmiştir. Bu esas, bir kural haline gelmiş, bilgili ve Aruza hâkim müstensihler imâlâ olan yerlerde imlâ harfi kullanmağa dikkat etmişlerdir.¹

Klâsik Osmanlı Türkçesi döneminde ise hareke işaretleri gösterilmemiş, imlâda bazı standartlar elde edilmiştir. Buna rağmen Türkçe kelimelerin imlâsında müstensihlerin bazen aynı sayfada, bazen aynı nüshanın başka yerinde, yahut farklı nüshalarında farklı yazımlar görülmüştür. İmlâ sorunları XIX ve XX. yüzyıllarda bazı kurallar konulmasına rağmen daha da farklılaşmış ve benzer durumlar hep söz konusu olmuştur.

2. Günümüzde Arap harfli Türk yazısıyla meydana getirilmiş edebiyat eserlerinin, yeni alfabeye dayalı çeviriyazı (transkripsiyon) işaretleri ile yapılan metin neşirlerinde önemli imlâ sorunları yaşanmaktadır. Bu sorunun temelinde yukarıda da belirtildiği gibi, bin yıla yakın süreçte yaşanan imlâ farklılığı vardır. Günümüzde de mevcut olan imlâ sorununu geçmişe yansıtırsak meselenin çok kolay olmadığı görülecektir. Ancak zaman zaman yapılan meslekî

¹ Faruk Kadri Timurtaş, Osmanlı Türkçesi Grameri, İstanbul, 1997, s.319-320. Ayrıca Eski Anadolu Türkçesi Grameri'nin yüzyıllara göre imlâ örnekleri için bkz. A.g.e., s.322-412.

toplantılardan ve uygulanan neşir örneklerinden hareketle imlâ hususunda çok mesafenin de alınmış olduğu gözlenmektedir.

Edebiyat metinlerinde nüsha farklılıklarının ve ayrıca imlâda farklılığın olması, temelde dilbilim ve gramer alanlarını ilgilendiriyor görünse de bu durum aynı zamanda Edebiyat Tarihi'ni doğrudan ilgilendiren çok önemli bir husustur. Bilindiği üzere Batıda özellikle XIX. yüzyıl içinde başlayan Pozitif Bilimlerin bilimsel yöntemle mutlak bilgiye ulaşma çabaları Sosyal veya İnsanı İlimleri etkilemiş ve bu alanlarda da bilimsel yöntemler kullanılmağa başlanmıştır. Edebiyat Biliminin Edebiyat Tarihi alanı bu çerçevede kurulmuş ve özellikle “Akademik Pozitivizm veya Araştırmacılık” vasıtasıyla edebiyat eserini inceleme sürecine girilmiştir, dolayısıyla imlâ konusuna ve ayrıca metin tenkidine bu açıdan bakmak gerekir:

Akademik Pozitivizm veya Araştırmacılık:

Pozitivist yönteminin **Hippolyte Taine** (1828-1893) ile birlikte temsilcileri olan **Brunetiere** (1849-1907), **Hennequin** (1858-1888) ve **Bourget**, Pozitivizmin önem verdiği edebiyatın olgu nedenlerini tarihsel ve toplumsal yani edebiyat dışı gerçeklerde aramışlardır. Ayrıca sanat eserinin temelinde insanın ferdiyet ve şahsiyetinin olduğu, yazarın dörtte üçünün kendisinden önceki birikim olduğu, edebî metnin yazar tarafından değil, yazar aracılığıyla yazıldığı her zaman ileri sürülmüştür.² Ancak zamanla onların bu ilkelerini biraz daha yumuşatarak yeniden yöntemleştiren bir anlayış doğmuştur. **Araştırmacılık** veya **Akademik Pozitivizm (Yeni Olguculuk)** gibi adlarla anılan ve daha çok Fuat Köprülü'nün ilk defa teorisini uyguladığı üniversitelerin akademik araştırma yöntemi olan bu yeni tarzın öncüsü **Gustave Lanson** (1857-1937) olmuştur. Lanson, Taine'den “koşullanma”; ve Brunetiere'den “tarih” düşüncesi bakımından etkilenmişse de onların asıl bilimsel yanlarını almıştır.

Ona göre; edebiyatı incelemek için, olgularla ilgili, her türlü yanılma nedenlerini ortadan kaldırmak üzere, bir dizi köklü araştırmaya girişmek gerekir. Eleştirmen, araştırmacılık yöntemini kullanarak yargılamaktan kaçınmamalıdır. Ancak “araştırmacılık”, tek

² Şerif Aktaş, Lanson ve Todorov'un görüşleri için bkz: Ahmet Çoban, “Edebî Üslup Eleştirisi”, Hece Eleştiri Özel Sayısı, s.a.g.e., 520. Geniş bilgi için bkz. İlhan Genç, Edebiyat Bilimi, Kuramlar, Akımlar, Yöntemler, İzmir, 2008, s.262-406.

başına ölçü değildir, o sadece “beğeni” için ortam hazırlar. Beğeni (takdir etme), yapıtlarla kurulacak sürekli ilişkiler sonunda kişisel duygu ve düşünce izlenimleriyle kurulabilir. Bu durum her ne kadar öznellik taşıyorsa da belirli bir nesnellik olmalıdır. Sözelimi, trajedi yazarı Corneille’in insanlarını anlamak için tarih bize onun yaşadığı dönemin atmosferini yaşatmalıdır. O dönemin canlandırılması ile okur, yazarın eserlerini anlayacak ve öznelliğe düşmeden beğenisini nesnel şekilde ortaya koyabilecektir. Lanson bu ilkeleriyle iki ayrı meslek olan “eleştiri” ile “araştırmacılık”ı birleştirmiştir. Bu yöntem, Eleştiri’ye Tarih anlayışını getirmekle Edebiyat Tarihi kavramının da yolunu açmıştır.³

Onlara göre, bir yazarın yakınında olmak ve onun kişiliğini daha yakınından tanımak, onun eserlerinin asıl ve gerçek anahtarıdır. Biyografisini araştırmak amaçtır. Yazarın kişiliğinin anlaşılması, onun eserlerinden değil de, yazarın kendi hayatından ve onun hayatıyla ilgili doküman ve belgelerden sağlanmalıdır. Okurun geçmiş asırlarda yazılmış bir eseri anlayabilmesi, zevkine varabilmesi ve değerlendirebilmesi için, eserin yazıldığı çağın şartları, inançları, dünya görüşü, sanat anlayışı ve gelenekleri hususlarında bilgi sahibi olması gerekir. Böylece okur, adeta eski çağ konularının film çekimleri için hazırlanan film stüdyoları gibi o çağın atmosferini yaşayacak ve o çağın okuru gibi esere bakacaktır. Bu atmosferi hazırlamak da özellikle Edebiyat Tarihçilerine düşer. Bunun için; aşağıda belirtilen hususları gerçekleştirmek çok önem kazanmıştır:

Yazarın/şâirin önce, yaşadığı tarihî ve sosyal çevrenin belgelere dayanarak bütün ayrıntılarıyla belirlenmesi:

Tarih biliminin bilinen yöntemlerini edebiyat alanına uygulamak gerekir. Bunun için dönemleri birbirinden ayırmak, belirgin edebî eğilimleri, akımları ve ortamlarını tespit etmek, olayların kronolojisini göstermek, önemli hadiselerle ikinci derecede olayları ilişkilendirmek, edebiyat olaylarını tarihin öteki gerçeklerine bağlamak, terkip etmek, türleri tasnif etmek amaçlanmalıdır.

Kısacası, edebiyat eserini kendi yazıldığı süreci içinde sunmak, temel ilkedir. Bu ilkeye göre, uzak ya da yakın geçmişin edebiyat ürünlerini bir yandan bugünden bakıldığı için daha iyi

³ Carloni-Filloux, Eleştiri Kuramlar, Çev: Tahsin Yücel, İstanbul, 2000, s.67-71.

anlarız. Bir yandan da yeni yazıldıkları günlerin atmosferinde imiş gibi canlı bir biçimde duyarız. Lanson bundan başka sözgelimi edebiyata ait bütün yazarları içine alan genel anlamda bir Fransız Edebiyatı Tarihi'nin yanında bir de yüksek şaheserleri kapsayan Fransa'nın Edebî (Yazınsal) Tarihi'nin de yazılmasını önermiştir.

Yazarlar üzerine monografiler hazırlanarak biyografisinin bilimsel yöntemle yazılması:

Lanson'un yöntemi, önceki maddede belirtildiği üzere, öncelikli olarak yazarın/şâirin biyografisini oluşturan sosyal çevreyi ortaya çıkarır, sonra biyografisini ele alır. Eserle yazarın ayrılmaz bir bütün olduğu ilkesinden hareketle yazarın hayatı bütün ayrıntılarıyla araştırılır, bazen de araştırmanın yönü değiştirilerek eserden yazara ulaşılır.

Biyograficilik, bir edebiyat eserinin anlaşılması ve analizi için yazarın hayat hikâyesinin bilinmesi gerektiği görüşüdür. Yazarı, tarihsel açıdan ele alırlar, yazarı yargılamaktan çok onun hayatını aydınlatmak, açıklamak isterler. Eser, yazarın hayatı ve edebiyat tarihi çerçevesinde ele alınır. Yazarın hayatındaki iniş çıkışlar, kişiliğini etkileyen fikrî ve siyasî olaylar, çevresi ve görevleri gibi hususlar aydınlatılarak eseriyle olan ilişkisi, yaratıcılığı ortaya konulur. Aynı şekilde Edebiyat Tarihi açısından yazarın kaynakları, etkilendiği şahsiyetler, katkısı, özgünlüğü belirlenmelidir. Bu çalışmalar, Üniversitelerde yapılan akademik çalışmalarda yapılmaktadır. Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri; üniversiteler dışında uzman veya uzman olmayan kişilerce yazılan yazar ve şâirlerin biyografileri; akademisyenlerce üniversite öğrencileri veya aydınlar için öğretici mahiyette yazılan el kitapları, tanıtıcı yazar/şâir dizileri şeklinde sürdürülmektedir.⁴

⁴ Carloni, a.g.e., s.75, 76; Ayrıca Moran, Edebiyat Kuramları, ve Eleştiri, İstanbul, 1994, s.70,71.Gürsel Aytaç, Genel Edebiyat Bilimi, İstanbul, 2003, s.122-131; Haluk İpekten bu yöntemi en iyi uygulayan bilim adamlarındandır. Nâilî-i Kadim üzerine yaptığı doktora çalışmasında şâirin Divan'ının Tenkitli Metni'ni hazırlamış, ayrıca şâirin biyografisini yazmıştır. Bundan başka Üniversitelerin Türkçe ve Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerindeki öğrenciler için öğretici mahiyette Fuzulî, Bakî, Nâilî-i Kadim, Nef'î, Şeyh Gâlip'in biyografilerini ve şiirlerinden bazılarının açıklamalarını hazırlamıştır. Günümüzde bu çalışmalara yeniler de eklenmektedir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

Matbu olmayan yazma eserlerin Tenkitli Metninin (Edisyon Kritik) hazırlanması:

Edisyon Kritik, temelde filolojiye bağlı olmakla beraber hermeneutik'e (yorumbilim) de bağlı olmuştur. Çünkü dilin ürettiği edebiyat metinleri aynı zamanda anlama ve yorumlama amacını taşımaktadır. Bizim geleneğimizde Kur'an aynı zamanda lafzî bir metindir. Onu anlamada ve yorumlamada lafızda temelde sorun yaşanmamıştır. Ancak Batıda Kutsal ve klâsik metinlerin yorumlamalarında lafzî sorunlar meydana geldiği için filolojik yöntem, metin eleştiri (tenkidi) sanatı olarak (Ars Critica) Rönesansla birlikte klasik metinlerin sahih nüshalarını tespit etme çabasının bir parçası olarak doğmuştur. Özellikle, Protestanlıkla birlikte İncil yorumlamaları için İncil metinleri arasında yerel dillere çevirilerle birlikte çeviri sorunları da yorumlamanın altında ele alınmaya başlanmıştır. Pozitivizm (deneysellikten ve bilimsellikten dolayı) bu manada filoloji ve tarih bilimini de yeni disiplinlerle geliştirmiştir. O kadarki bilim; gramer, tarih, eleştiri, dilbilim, hukuk, ahlak, ekonomi vb. filoloji içinde kabul etmiştir. Bu bakımdan da filologlar ve filozoflarla birlikte edebiyat bilimleri birbirlerinin yöntemlerini bilmek durumunda kalmışlardır. Sadece imlâ başlı başına her şey değildir, o aynı zamanda yorumlamadır. Akademik araştırmacılık yönteminin sağladığı Edisyon Kritik doğru ve tutarlı bir eleştiri için ortam hazırlar. Edebiyat bilimcisi doğru anlama ve yorumlamaya bilimsel metinlerle varabilir. Doğru ve tutarlı bir yorumlama elbette bilimsel yöntemlerle yapılmış Edisyon Kritiklere dayanmalıdır. Çünkü metnin lafzında en küçük bir yanlışlık, ayrıntı da olsa anlamayı zorlaştıracaktır.

Metin Tenkidi (Edisyon Kritik), günümüzde özellikle Eski Türk Edebiyatı alanında-son zamanlarda Halk ve Yeni edebiyatlarında- önemli bir disiplindir. Metin Tenkidi'nin şüphesiz Dilbilim, Gramer ile de ortak bir alan olduğu kabul edilmektedir. Metin Tenkidi konusunda teorik ve uygulamalı olarak önemli eserler mevcuttur: Ahmet Ateş, Metin Tenkidi Hakkında (Dâsitân-ı Tevârîh-i Âl-i Osman Münâsebeti ile), Türkiyat Mecmuası, C.VII- VIII, (1942), s.253-267; Haluk İpekten, Nâilî-i Kadîm Divânı, Edisyon Kritik, İstanbul, 1970; Gönül Alpay Tekin, Hamdullah Hamdi'nin Yeni Bir Leylâ ve Mecnûn Nüshası ve Metin Tenkidi Hakkında Bazı

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/6 Fall 2008

Düşünceler, Journal of Turkish Studies, Volume:3, Cambridge, 1979, s.307-342; İsmail Ünver, Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, Türkoloji Dergisi, C.XI, S.1, Ankara, 1993, s.53-89; Mertol Tulum, Filolojik Çalışma ve Eski Metinlerin Neşri Üzerine Görüş ve Tenkidler, Türk Dünyası Araştırmaları, Aralık 1983, s.1-8⁵.

İncelenecek metnin güvenilir olması gerektiği için yazarın bizzat kendisinin yazdığına inanılan en uygun metin ortaya konulmalıdır. Edebiyat araştırmaları için, özellikle dilbilim ışığında yapılacak ilmî çalışmalarla yazma nüshalar ve cönklerin Tenkitli Metinlerinin hazırlanması gerekir. Sözelimi bütün edebiyat metinlerinin anlaşılması için o metni şâirine ait olduğu varsayılan ve çeşitli devirlerde yazılmış farklı farklı şiirleri içeren yazma nüshaların tek ve ilmî bir nüshaya dönüştürülmesine ihtiyaç vardır. Yine yeni edebiyat ürünlerinin, sözelimi Namık Kemal'in İntibah romanının, varsa eski matbu nüshaları ve belki yazarın asıl metni incelenmelidir. Çünkü ancak böyle tenkitli bir metin, sonra yapılacak ilmî araştırmalara kaynak olabilir.

Devir kaynaklarını inceleme:

Metin düzenlendikten sonra, onu iyi anladığımızdan emin olmak için, eski ve temel sözlüklerden, bazı yorumlu baskılardan, şerhlerden, eserin kaynakları olabilecek eserlerden eserin yazıldığı tarihe ait sözcük anlamları, deyimleri ve ayrıca dönemin diğer edebiyat ürünleri bilinmelidir.

Fuat Köprülü, bu yöntemi Edebiyat tarihi için bazı noktalarda eleştirmekle birlikte esas almış, en nesnel (afâkî/objektif) metot kabul etmiştir. Ona göre; tarihî olaylar, sosyal hayatın çalkantı ve bunalımları, toplum hayatının özellikleri, gelenek ve görenekleri, aile ve çevre etkileri, eğitim ve öğretim durumu, yazarı ve dolayısıyla onun eserini çok etkiler. Köprülü'nün ünlü "Türk Edebiyatında Usul" makalesinde; "*Sadabad'ın Lale Devri'ni tarihen yaşatmadıkça, Nedim lâıyıkıyla anlaşılmaz; bugün alelâde bir adam çıkıp da Nedim tarzında, cidden onlarınkinden ayrılması imkânsız eserler yazsa, hiç kimsenin dikkatini çekmez.; çünkü Nedim'e verdiğimiz kıymet, İbrahim Paşa*

⁵ Metin tenkidi ve imlâsına dair bu çalışmaların açmış olduğu çığır, başka makalelerin yazılmasına da ortam hazırlamış ve bu çerçevede olumlu metin neşirleri yapılmaktadır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

devrinin mümessili (temsalcisi) olması itibarıyladır.” cümlelerinde belirttiği gibi tarihî ve sosyal çevre etkilerinin belgelerle belirlenip yorumlanmasıyla yazarların hayat ve şahsiyetleri tahlil edilir, eserinin yazılış süreci aydınlatılır. Eserlerin tenkitli metinleri hazırlanarak ona ait olduğu kesinleşen metinler üzerinde çalışmalar yapılır. Aksi takdirde yazara ait olmayan metinler üzerinde yapılacak çalışmalarla yanılıya düşülebilir.

Sonuç olarak Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Arap-Fars Dilleri ve Edebiyatları alanlarında yapılan çalışmalarda azımsanmayacak boyutlarda ve zenginliklerde metin neşirleri yapılmıştır. Bütün bu çabaların amacı doğru metni elde etmek ve doğru metinden doğru anlamlandırmalara varabilmektir. Ancak söz konusu metin neşirlerinde bir imlâ birliği sağlanamamış, neredeyse her alanın bile kendi imlâ birliğine bile gidilememiştir. Bu açıdan benzer alanlarda çalışmalar yapan araştırmacıların bir araya gelerek ortak çalışmalar yapmaları arzu edilmelidir. Bilimsel olarak hazırlanmış olan metin neşirlerindeki edebiyat metinlerinden hareketle her asra ait ortak veya farklı imlâ dökümlerinin bilimsel çalışmalarla yapılmasına başlanmalıdır. İmlâ hususunun aynı zamanda Türk Dili inceleme çalışmalarını da ilgilendirmesi bakımından Türk Dil Kurumu'nun düzenlemiş olduğu kongre ve toplantılarda bir konu başlığının “İmlâ ve Metin Neşri” olmasının sağlanması gereklidir.

KAYNAKÇA

TİMURTAŞ, Faruk Kadri, Osmanlı Türkçesi Grameri, İstanbul, 1997, s.319-320.

ÇOBAN, Ahmet, “Edebî Üslup Eleştirisi”, Hece Eleştiri Özel Sayısı, s.a.g.e., 520.

GENÇ, İlhan, Edebiyat Bilimi, Kuramlar, Akımlar, Yöntemler, İzmir, 2008, s.262-406.

CARLONİ-FİLLOUX, Eleştiri Kuramlar, Çev: Tahsin Yücel, İstanbul, 2000, s.67-71.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/6 Fall 2008*

MORAN, Berna, Edebiyat Kuramları, ve Eleştiri, İstanbul, 1994,
s.70,71.

AYTAÇ, Gürsel, Genel Edebiyat Bilimi, İstanbul, 2003, s.122-131;

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/6 Fall 2008